РЕФЕРАТИ ABSTRACTS

АГРАРНА ПОЛІТИКА І РЕФОРМУВАННЯ

AGRARIAN POLICY AND REFORMATION

УДК 330.142:631.1.016:338.432

Формування інтелектуального капіталу в аграрній сфері: теоретичний аспект / Курило Л.І. // Економіка АПК. -2014. -№ 8. - C. 5.

Розкрито теоретико-методичні засади формування й розвитку інтелектуального капіталу в аграрній сфері. Сутність інтелектуального капіталу обґрунтовано з позиції теорії постіндустріального суспільства, розкрито з погляду вітчизняних і зарубіжних науковців і авторського бачення. Постіндустріальну модель аграрного сектору визначено як розширене відтворення сільськогосподарського виробництва на основі досягнень науки і техніки, прогресивних технологій, інформаційного забезпечення галузі з метою її успішного функціонування й розвитку сільських територій. Враховано галузеві особливості формування інтелектуального капіталу й виділено ключові принципи його розвитку. Розглянуто структуру інтелектуального капіталу через взаємодію людського і ринкового капіталів. Визначено необхідні умови забезпечення процесу його розвитку в аграрній сфері. Рис.: 4. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: інтелектуальний капітал, інноваційний розвиток, інтелектуальна власність, аграрна наука, постіндустріальне суспільство, економіка знань, аграрна сфера.

УДК 330.142:631.1.016:338.432

Формирование интеллектуального капитала аграрной сферы: теоретический аспект / Курило Л.И. // Экономика АПК. $-2014. - \cancel{N} 2. - C.5.$

Раскрыты теоретико-методические принципы формирования и развития интеллектуального капитала в аграрной сфере. Сущность интеллектуального капитала обоснована с позиции теории постиндустриального общества, раскрыта с точки зрения отечественных и зарубежных ученых и авторского видения. Постиндустриальная модель аграрного сектора определена как расширенное воспроизводство сельскохозяйственного производства на основе достижений науки и техники, прогрессивных технологий, информационного обеспечения с целью ее успешного функционирования и развития сельских территорий. Учтены отраслевые особенности формирования интеллектуального капитала и выделены ключевые принципы его развития. Рассмотрена структура интеллектуального капитала посредством взаимодействия человеческого и рыночного капиталов. Определены необходимые условия обеспечения процесса его развития в аграрной сфере. Илл.: 4. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: интеллектуальный капитал, инновационное развитие, интеллектуальная собственность, аграрная наука, постиндустриальное общество, экономика знаний, аграрная сфера.

UDS 330.142:631.1.016:338.432

Formaiton of intellectual capital in the agrarian sphere: theoretial aspect / Kurylo L.I. // Ekonomika APK $-2014. - N_{\odot} 8. - P. 5.$

The theoretical and methodological framework of formation and development of intellectual capital in the agrarian sphere are studied. The concept of intellectual capital is studied, from the perspective of the post-industrial society, considering approaches of national and foreign as well as author's own interpretation. The post-industrial model of agrarian sector is defined as a broaden renewal of agricultural production, based on achievements of sciences and technology, progressive technics, dataware support of the brunch for its successful functioning and development of rural areas. The brunch peculiarities of formation of intellectual capital are taken into consideration; key principles of its development are defined. The structure of intellectual capital is studied considering interrelation of human and market capitals. The necessary conditions for its development in the agrarian sphere are defined. Fig.: 4. Refs.: 11.

Key words: intellectual capital, innovative development, intellectual propertym agrarian science, post-industrial society, knowledge economy, agrarian sphere.

УДК 338.436

Прогнозування конкурентоспроможного розвитку аграрного виробництва на основі індикативного планування / Одінцов М.М., Одінцов О.М. // Економіка АПК. – 2014. - N = 8. - C. 13.

Управління аграрною економікою на основі індикативного планування передбачає розробку і застосування системи індикаторів впливу на процеси підвищення конкурентоспроможності галузі, забезпечення стійкості продовольчої безпеки країни.

Пропонована методика аналізу структури валової продукції сільського господарства в розрізі областей та районів на основі коефіцієнтів регресії дає можливість виявляти спеціалізацію територіальних виробничих утворень і основні види сільськогосподарської продукції, що формують основу аграрного виробництва даної природно-сільськогосподарської зони.

Виявлена залежність інтенсивності ведення сільськогосподарського виробництва від щільності поголів'я корів на 100 га ріллі й необхідної площі вирощування кормових культур стає основою індикативного планування конкурентоспроможного функціонування сільськогосподарських підприємств на середньострокову перспективу. Табл.: 4. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: аграрне виробництво, ефективність, інтенсивність, індикативне планування, прогнозування, стратегія, управління, регресійний аналіз, фактор, конкурентоспроможність.

УДК 338.436

Прогнозирование конкурентоспособного развития аграрного производства на основе индикативного планирования / Одинцов М.М., Одинцов О.М. // Экономика АПК. – 2014. – № 8. – С. 13.

Управление аграрной экономикой на основе индикативного планирования предусматривает разработку и применение системы индикаторов влияния на процессы повышения конкурентоспособности отрасли, обеспечения стойкости продовольственной безопасности страны.

Предлагаемая методика анализа структуры валовой продукции сельского хозяйства в разрезе областей и районов на основе коэффициентов регрессии дает возможность определять специализацию территориальных производственных образований и основные виды сельскохозяйственной продукции, которые формируют основу аграрного производства данной природно-сельскохозяйственной зоны.

Выявленная зависимость интенсивности ведения сельскохозяйственного производства от плотности поголовья коров на 100 га пашни и необходимой площади выращивания кормовых культур становится основой индикативного планирования конкурентоспособного функционирования сельскохозяйственных предприятий на среднесрочную перспективу. Табл.: 4. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: аграрное производство, эффективность, интенсивность, индикативное планирование, прогнозирование, стратегия, управление, регрессионный анализ, фактор, конкурентоспособность.

UDS 338.436

Prognostication of competitive development of agrarian production on the basis of the indicative planning / Odintsov M.M., Odintsov O.M. // Ekonomika APK -2014. - No. 8. - P. 13.

Management on the basis of the indicative planning envisages development and application of the system of indicators of influence an agrarian economy on the processes of increase of competitiveness of industry, providing of firmness of food safety of country.

The offered methodology of analysis of structure of gross products of agriculture in the cut of areas and districts on the basis of coefficients of regression gives an opportunity to determine basic specialization of territorial productive educations and basic types of agricultural produce, that form basis of agrarian production of this naturally-agricultural zone.

Dependence of intensity of conduct of agricultural production is educed on the closeness of population of cows on a 100 hectare of plough-land and necessary area of growing of green crops becomes basis of the indicative planning of the competitive functioning of agricultural enterprises on a medium-term prospect. Tabl.: 4. Refs.: 16.

Key words: agrarian production, efficiency, intensity, indicative planning, prognostication, strategy, management, regressive analysis, factor, competitiveness.

УДК 338.314:633.63

До питання прибутковості виробництва цукрових буряків / Бондар В.С., Фурса А.В. // Економіка АПК. -2014. -№ 8. - C. 21.

Проаналізовано сучасні тенденції прибутковості виробництва цукрових буряків порівняно з іншими сільськогосподарськими культурами. З'ясовано основні причини скорочення площ під цукровими буряками, встановлено негативний вплив діяльності аграрних холдингових формувань на загальний розвиток цукробурякового підкомплексу. Розглянуто питання прибутковості виробництва цукрових буряків з різним рівнем урожайності. Оцінено економічну ефективність від реалізації коренеплодів з урахуванням післядії добрив на врожай наступної культури. Розроблено практичні рекомендації щодо знаходження точки беззбитковості виробництва цукрових буряків на сучасному етапі. Знаходження точки беззбитковості виробництва цукрових буряків дозволяє аналізувати наскільки воно є успішним за тих чи інших умов і робити відповідні висновки щодо обсягів виробництва та шляхів зменшення збитковості та росту прибутковості цієї культури. Табл.: 2. Рис.: 1. Бібліогр. 22.

Ключові слова: прибутковість, економічна ефективність, рівень рентабельності, точка беззбитковості, виробництво цукрових буряків, реалізація продукції, агрохолдинги, післядія добрив.

УДК 338.314:633.63

К вопросу прибыльности производства сахарной свеклы / Бондарь В.С., Фурса А.В. // Экономика АПК. -2014. -№ 8. - C. 21.

Проанализированы современные тенденции прибыльности производства сахарной свеклы в сравнении с другими сельскохозяйственными культурами. Выяснены основные причины сокращения площадей под сахарной свеклой, установлено негативное влияние деятельности аграрных холдинговых формирований на общее развитие свеклосахарного подкомплекса. Рассмотрен вопрос прибыльности производства сахарной свеклы с разным уровнем урожайности. Оценена экономическая эффективность от реализации корнеплодов с учетом последействия удобрений на урожай следующей культуры. Разработаны практические рекомендации относительно нахождения точки безубыточности производства сахарной свеклы на современном этапе. Нахождение точки безубыточности производства сахарной свеклы позволяет анализировать насколько оно является успешным при тех или иных условиях и делать соответствующие выводы относительно объемов производства и путей уменьшения убыточности и роста прибыльности этой культуры. Табл.: 2. Илл.: 1. Библиогр.: 22.

Ключевые слова: прибыльность, экономическая эффективность, уровень рентабельности, точка безубыточности, производство сахарной свеклы, реализация продукции, агрохолдинги, последействие удобрений.

UDS 338.314:633.63

To the problem of profitability of sugar beet production / Bondar V.S., Fursa A.V. // Ekonomika APK. $-2014. - N_{\odot} 8. - P. 21.$

The modern tendencies of sugar beet production profitability are analyzed in comparison with other agricultural crops. The main reasons of reduction in planted acres under sugar beet are determined. The negative impact of agrarian holding activity on complex development of sugar-beet production is determined. Profitability of sugar beet production at different level of productivity is considered. The economic efficiency of sale of beet root taking into account the effect of fertilizers on the following crop yield is considered. The practical recommendations for reaching the break-even point of their production at presented. The finding of the break-even point of sugar beet production allows us to analyze how it is to be successful in those or other conditions and do the following conclusions about the volume of production, and ways to reduce loss, and increase the profitability of this cultures. Tabl.: 2. Fig.: 1. Refs.: 22.

Key words: profitability, economic efficiency, level of profitability, break-even point, sugar beet production, sale of products, agrarian holding, fertilizer aftereffect.

УДК 631.155:633.2/4

Виробництво та використання кормового білка в Україні / Корнійчук О.В., Воронецька І.С., Рибаченко О.М. // Економіка АПК. – 2014. – N2 8. – C. 26.

Розкрито теоретичні й практичні аспекти виробництва та використання рослинного білка в Україні в сучасних умовах розвитку кормовиробництва і тваринництва. Встановлено загальні тенденції у виробництві основних сільськогосподарських культур, які забезпечують левову частку білкового балансу сільськогосподарських тварин. Визначено перспективи розвитку кормовиробництва й тваринництва з огляду на сучасні та прогнозні параметри виробництва, переробки і використання основних білкових культур. Запропоновано основні напрями подолання проблеми білкового дефіциту у вітчизняному тваринництві, серед яких — збільшення виробництва зернобобових трав, розширення потужностей з переробки основних олійних культур тощо. Табл.: 1. Рис.: 3. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: кормовиробництво, тваринництво, кормовий білок, білковий баланс, сирий протеїн, олійні культури, багаторічні й однорічні трави.

УДК 631.155:633.2/4

Производство и использование кормового белка в Украине / Корнийчук А.В., Воронецкая И.С., Рыбаченко О.Н. // Экономика АПК. – 2014. – N 2014. – N

Раскрыты теоретические и практические аспекты производства и использования растительного белка в Украине в современных условиях развития кормопроизводства и животноводства. Установлены общие тенденции в производстве основных сельскохозяйственных культур, которые обеспечивают львиную долю белкового баланса сельскохозяйственных животных. Определены перспективы развития кормопроизводства и животноводства с учетом современных и прогнозных параметров производства, переработки и использования основных белковых культур. Предложены основные направления решения проблемы белкового дефицита в отечественном животноводстве, среди которых – увеличение производства зернобобовых трав, расширение мощностей по переработке основных масличных культур и т.п. Табл.: 1. Илл.: 3. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: кормопроизводство, животноводство, кормовой белок, белковый баланс, сырой протеин, масличные культуры, многолетние и однолетние травы.

UDS 631.155:633.2/4

Productioin and use of forage protein in Ukraine / Korniychuk O.V., Voronetska I.S., Rybachenko O.M. // Ekonomika APK. -2014. -N 0.26.

The article defines the theoretical and practical aspects of the production and use of forage protein in modern Ukraine conditions in forage production and livestock. It points out the main trends in the production of major crops that provided the protein balance basis for farm animals. The prospects for development of forage production and livestock, considering current and projected parameters of production, processing and using of basic protein crops are outlined. The basic guidelines for overcoming the problem of protein deficiency in domestic livestock are suggested, including, increasing the production of leguminous herbs capacity expansion of major oilseeds processing and other. Tabl.: 1. Fig.: 3. Refs.: 14.

Key words: forage production, livestock husbandry, forage protein, protein balance, crude protein, oil seeds, perennial and annual grasses.

УДК 338.435

Оцінка рівня економічної ефективності виробництва продукції в господарствах населення / Кальченко С.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 8. – С. 31.

Проаналізовано роль селянських домашніх господарств на сучасному етапі розвитку вітчизняного аграрного сектора. Охарактеризовано специфічні відмінності домашніх господарств у процесі здійснення виробничо-господарської діяльності, обґрунтовано необхідність оптимізації методики оцінки ефективності сільськогосподарського виробництва в селянських домогосподарствах. Проаналізовано результати сільськогосподарського виробництва в господарствах населення степової зони. Розглянуто вплив окремих факторів виробництва на рівень економічної ефективності сільського господарства в даному секторі аграрного підприємництва. Обґрунтовано диференційний підхід до оцінки ефективності сільськогосподарського виробництва в господарствах населення, а також необхідність трансформації наукових і методологічних підходів щодо розвитку дрібного аграрного підприємництва в сучасних умовах. Запропоновано шляхи розвитку аграрного виробництва в господарствах населення. Табл.: 3. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: господарства населення, сільськогосподарське виробництво, економічна ефективність, методичні підходи, аграрна сфера, аграрне підприємництво, оцінка ефективності виробництва.

УДК 338.435

Оценка уровня экономической эффективности производства продукции в хозяйствах населения / Кальченко С.В. // Экономика АПК. -2014. - № 8. - С. 31.

Проанализирована роль крестьянских домашних хозяйств на современном этапе развития отечественного аграрного сектора. Охарактеризованы специфические отличия домашних хозяйств в процессе осуществления производственно-хозяйственной деятельности, обоснована необходимость оптимизации методики оценки эффективности сельскохозяйственного производства в крестьянских домохозяйствах. Проанализированы результаты сельскохозяйственного производства в хозяйствах населения степной зоны. Рассмотрено влияние отдельных факторов производства на уровень экономической эффективности сельского хозяйства в данном секторе аграрного предпринимательства. Обоснован дифференцированный подход к оценке эффективности сельскохозяйственного производства в хозяйствах населения, а также необходимость трансформации научных и методологических подходов относительно развития мелкого аграрного предпринимательства в современных условиях. Предложены пути развития аграрного производства в хозяйствах населения. Табл.: 3. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: хозяйства населения, сельскохозяйственное производство, экономическая эффективность, методические подходы, аграрная сфера, аграрное предпринимательство, оценка эффективности производства.

UDS 338.435

Methodological approaches to assessing the economic efficiency of agricultural production in households / Kalchenko S.V. // Ekonomika APK. -2014. $-N_{0}$ 8. -P. 31.

The role of peasant households in the current development of domestic agriculture. The characteristics of peculiarities of households within the implementation of industrial and economic activity is provided. The necessity to optimize the methodology for assessing the efficiency of agricultural production in peasant households is substantiated. The results of agricultural farms in the steppe zone are analysed. The influence of some factors of production on the level of economic efficiency of agriculture in the sector of agricultural enterprising is considered. The article substantiates the differential approach towards evaluating the effectiveness of agricultural households and emphasizes the necessity of transformation of scientific and methodological approaches to the development of small agricultural businesses in today's environment. The ways of agricultural production in households. Tabl.: 3. Refs.: 12.

Key words: farms, agricultural production, economic efficiency, methodological approaches, agriculture, agricultural business, production efficiency rate.

UDS 004.9:005.322.4:631.11.002.6

Competitiveness of products of agricultural enterprise in the context of informational support / Yermakov O.Y., Kharchenko V.V. // Ekonomika APK. $-2014. - N_{\odot} 8. - P. 38.$

This paper deals with the peculiarities of formation and the relative competitive advantages and the estimation of level of competitiveness of domestic agricultural products in foreign markets. For this purpose, the indices of relative export advantage, relative import dependence and the relative trade advantage were calculated. As a result of this research the main trends and factors influencing the level of competitiveness of agricultural products have been revealed. The dynamics of the competitive advantages of main crop and livestock production have been analyzed. Scientific and practical recommendations for organizational and economical mechanism of management competitiveness subjects of domestic agricultural enterprise have been processed. The mechanism of informational support of management competitiveness of their products for creating favorable conditions of sales activity in the domestic and global markets of agro-food products has been developed. Tabl.: 1. Fig.: 2. Refs.: 15.

Key words: competition, competitive advantage, competitiveness, management, agricultural products, information support, agricultural enterprise.

УДК 004.9:005.322.4:631.11.002.6

Конкурентоспроможність продукції аграрного підприємництва в контексті інформаційного забезпечення / Єрмаков О.Ю., Харченко В.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 8. – С. 38.

Досліджено та визначено особливості формування відносних конкурентних переваг і здійснено оцінку рівня конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції на зовнішньому ринку. З цією метою розраховано індекси: відносної експортної конкурентоспроможності, відносної залежності від імпорту та відносних торговельних переваг. Виявлено основні тенденції та фактори, що впливають на рівень конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції; проаналізовано динаміку конкурентних переваг основної рослинницької та тваринницької продукції. Опрацьовано науково-практичні рекомендації щодо організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю суб'єктів вітчизняного аграрного підприємництва та розроблено механізм інформаційного забезпечення управління конкурентоспроможністю їх продукції для створення сприятливих передумов збутової діяльності на внутрішньому та світовому ринках агропродовольчих товарів. Табл.: 1. Рис.: 2. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: конкуренція, конкурентні переваги, конкурентоспроможність, управління, сільськогосподарська продукція, інформаційне забезпечення, аграрне підприємництво.

УДК 004.9:005.322.4:631.11.002.6

Конкурентоспособность продукции аграрного предпринимательства в контексте информационного обеспечения / Ермаков А.Е., Харченко В.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 8. – С. 38.

Исследованы и определены особенности формирования относительных конкурентных преимуществ и осуществлена оценка уровня конкурентоспособности отечественной сельскохозяйственной продукции на внешнем рынке. С этой целью рассчитаны индексы: относительной экспортной конкурентоспособности, относительной зависимости от импорта и относительных торговых преимуществ. Выявлены основные тенденции и факторы, оказывающие влияние на уровень конкурентоспособности сельскохозяйственной продукции; проанализирована динамика конкурентных преимуществ основной растениеводческой и животноводческой продукции. Предложены научно-практические рекомендации относительно организационно-экономического механизма управления конкурентоспособностью субъектов отечественного аграрного предпринимательства и разработан механизм информационного обеспечения управления конкурентоспособностью их продукции для создания благоприятных предпосылок сбытовой деятельности на внутреннем и мировом рынках агропродовольственных товаров. Табл.: 1. Илл.: 2. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: конкуренция, конкурентные преимущества, конкурентоспособность, управление, сельскохозяйственная продукция, информационное обеспечение, аграрное предпринимательство.

ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

FINANCIAL RELATIONS AND ACCOUNTING

УДК 303.4:631.143

Інвестиційна привабливість сільського господарства регіону / Кісіль М.І. // Економіка АПК. — 2014. — № 8. — С. 44.

Висвітлено найважливіші теоретико-методологічні аспекти інвестиційної привабливості сільського господарства регіону. Запропоновано розглядати її як узагальнювальну оцінку власників капіталу, всіх інших учасників і заінтересованих сторін щодо їхніх майбутніх вигід, витрат та інших наслідків від здійснення інвестицій у сільське господарство регіону. Зроблено висновки, що місця регіонів у національних інвестиційних рейтингах по сільському господарству нині змінюються переважно під впливом місцевих чинників, а низькі інвестиційні рейтинги по сільському господарству Одеської, Запорізької, Миколаївської, Луганської, Донецької й Херсонської областей та АР Крим збігаються з оцінками гостроти їх соціально-економічних проблем і суспільної нестабільності, що доводить про взаємозв'язок між ними. Обгрунтовано основні напрями підвищення інвестиційної привабливості сільського господарства регіонів з урахуванням децентралізації державного управління й розширення повноважень регіонів. Табл.: 2. Рис.: 1. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: регіон, сільське господарство, інвестиції, інвестиційна привабливість, інвестиційні рейтинги, напрями підвищення інвестиційної привабливості регіону.

УДК 303.4:631.143

Инвестиционная привлекательность сельского хозяйства региона / Кисиль Н.И. // Экономика АПК. −2014. – № 8. – С. 44.

Освещены наиболее важные теоретико-методологические аспекты инвестиционной привлекательности сельского хозяйства региона. Предложено рассматривать ее как обобщающую оценку собственников капитала, всех других участников и заинтересованных сторон по их будущих выгодах, затратах и других последствиях от осуществления инвестиций в сельское хозяйство региона. Сделаны выводы, что места регионов в национальных инвестиционных рейтингах по сельскому хозяйству сейчас меняются преимущественно под влиянием местных факторов, а низкие инвестиционные рейтинги по сельскому хозяйству Одесской, Запорожской, Николаевской, Луганской, Донецкой и Херсонской областей и АР Крым совпадают с оценками остроты их социально—экономических проблем и общественной нестабильности, что свидетельствует о взаимосвязи между ними. Обоснованы основные направления повышения инвестиционной привлекательности сельского хозяйства регионов с учетом децентрализации государственного управления и расширения полномочий регионов. Табл.: 2. Илл.: 1. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: регион, сельское хозяйство, инвестиции, инвестиционная привлекательность, инвестиционные рейтинги, направления повышения инвестиционной привлекательности региона.

UDS 303.4:631.143

Investment attractiveness of the region's agriculture / Kisil M.I. // Ekonomika APK. – 2014. – № 8. – P. 44.

The most important theoretical and methodological aspects of the investment attractiveness of agriculture in the region are considered. It is offered to treat it as a generalized assessment of capital owners, all other participants and stakeholders in their future benefits, costs and other consequences of investing in agriculture in the region. It is concluded that the place of regions in national investment ratings in agriculture is now largely changed under the influence of local factors, mainly influenced by local factors, low investment ratings in agriculture in Odesa, Zaporizhzhia, Mykolaiv, Luhansk, Donetsk and Kherson regions and the Crimea reflect the estimated severity of their social-and-economic problems and social instability, indicating the connection between them. The basic guidelines for the increase investment attractiveness of agricultural

128 Eκοηομίκα ΑΠΚ, 2014, №8

regions taking into account the decentralized state governance and wider empowerment of the regions are substantiated. Tabl.: 2. Fig.: 1. Refs.: 17.

Key words: region, agriculture, investment, investment attractiveness, investment ratings, guidelines for the increase the investment attractiveness of the region.

УДК 336.77:330.341.1:332.2

Банківський кредитний продукт у системі інвестиційно-інноваційного розвитку агроформувань / Корнійчук Г.В. // Економіка АПК. – $2014. - N_2 8. - C. 51.$

Обгрунтовано вплив специфіки банківської діяльності як особливої галузі національної економіки на участь кредитних установ в інноваційному процесі підприємств реального сектора економіки. Доведено, що одним із напрямів розширення активних банківських операцій є впровадження у діяльність нових кредитних продуктів і банківських технологій у процесі кредитування. Розглянуто трактування різними авторами поняття «банківський продукт» та виділено основні етапи його розроблення. Запропоновано запровадження у практику кредитних взаємовідносин між банками й агроформуваннями при фінансуванні їхнього інвестиційно-інноваційного розвитку такого банківського продукту, як кредитна лінія. Існуючі нині кредитні продукти банків не є для агроформувань гнучким і надійним джерелом залучення фінансових ресурсів та перестають бути стимулятором і каталізатором їхнього інвестиційно-інноваційного розвитку. Рис.: 1. Бібліогр.: 20.

Ключові слова: банк, кредитний продукт, кредитна лінія, клієнти банку, інвестиційно-інноваційний розвиток, агроформування.

УДК 336.77:330.341.1:332.2

Банковский кредитный продукт в системе инвестиционно-инновационного развития агроформирований / Корнийчук Г.В. // Экономика АПК. -2014. - № 8. - C.51.

Обосновано влияние специфики банковской деятельности как особенной отрасли национальной экономики на участие кредитных учреждений в инновационном процессе предприятий реального сектора экономики. Доказано, что одним из направлений расширения активных банковских операций является внедрение в деятельность новых кредитных продуктов и банковских технологий в процессе кредитования. Рассмотрена трактовка разными авторами понятия «банковский продукт» и выделены основные этапы его разработки. Предложено введение в практику кредитных взаимоотношений между банками и агроформированиями при финансировании их инвестиционно-инновационного развития такого банковского продукта, как кредитная линия. Существующие ныне кредитные продукты банков не являются для агроформирований гибким и надежным источником привлечения финансовых ресурсов и перестают быть стимулятором и катализатором их инвестиционно-инновационного развития. Илл.: 1. Библиогр.: 20.

Ключевые слова: банк, кредитный продукт, кредитная линия, клиенты банка, инвестиционноинновационное развитие, агроформирование.

UAS 336.77:330.341.1:332.2

Bank credit products within the system investment and innovative development of agrarian formations / Korniychuk H.V. // Ekonomika APK. -2014. - N $_2$ 8. - P. 51.

The article substantiates the influence of banking as a specific field of national economy on participation of credit institutions in the process of innovative development of enterprises of the real sector of economy. It is proved that one of the lines of expansion of active banking operations is implementation of new credit products and credit banking technics. The outlook of various definitions of the notion of "banking product" is rovided and the basic stages of its development are defined. Such banking product as credit line is suggested for practical implementation into credit relations between banks and agrarian formation for their investment and innovative progress. The currently existing credit products loose their stimulatory and accelerating functions within the process of investment and innovative devlopment of agrarian formations as these products are not flexible and reliable enough for attraction of financial resources. Fig.: 1. Refs.: 20.

Key words: bank, credit product, credit line, clients of the bank, investment and innovative development, agrarian formation.

УДК 330.14:658.147:631.11

Оцінка власного капіталу агроформувань / Боднарчук А.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 8. – С. 56.

Економічний розвиток національної господарської системи в цілому та кожного господарюючого суб'єкта зокрема зумовлюють необхідність формування достовірної, повної й об'єктивної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень, на повноту і достовірність якої суттєво впливає оцінка.

У дослідженні розглянуто й узагальнено існуючі підходи до оцінки власного капіталу, виділені їхні позитивні та негативні властивості. Доведено, що найвірогідніше визначає достовірну вартість власного капіталу метод дисконтування грошових потоків. Він ураховує недоліки інших методів, що дає можливість виявити фактори впливу на прибутковість підприємства, його інвестиційну привабливість і реально визначити його вартість.

Це пов'язано з тим, що різні підприємства, самостійно формуючи облікову політику, можуть або занижувати, або завищувати фінансовий результат, що відображається у звітності. Реальні ж грошові надходження, які одержують підприємства від своєї діяльності, не залежать від специфіки ведення обліку та отриманої величини прибутку. Табл.: 1. Рис.: 2. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: оцінка, власний капітал, агроформування, метод, грошові потоки, капіталізація, дивіденди, акція.

УДК 330.14:658.147:631.11

Оценка собственного капитала агроформирований / Боднарчук А.В. // Экономика АПК. — 2014. — N_2 8. — С. 56.

Экономическое развитие национальной хозяйственной системы в целом и каждого хозяйствующего субъекта в частности предопределяет необходимость формирования достоверной, полной и объективной информации для принятия эффективных управленческих решений, значительное влияние на полноту и достоверность которой оказывает оценка.

В исследовании рассмотрены и обобщены существующие подходы к оценке собственного капитала, а также выделены их положительные и отрицательные свойства. Доказано, что методом, определяющим достоверную стоимость собственного капитала, является дисконтирование денежных потоков. Этот метод учитывает недостатки других методов, дает возможность выявить факторы влияния на доходность предприятия и его инвестиционную привлекательность, а также реально определить его стоимость.

Это связано с тем, что предприятия самостоятельно формируют учетную политику и могут либо занижать, или завышать свой финансовый результат, отображаемый в отчетности. Реальные же денежные поступления, полученные предприятием от своей деятельности, не зависят от специфики ведения учета и величины прибыли. Табл.: 1. Илл.: 2. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: оценка, собственный капитал, агроформирования, метод, денежные потоки, капитализация, дивиденды, акция.

UDS 330.14:658.147:631.11

Equity capital assessment on agricultural enterprises / Bodnarchuk A.V. // Ekonomika APK. -2014. - N_{2} 8. - P. 56.

The economic development of the national economic system as a whole and each entity in particular predefines the necessity for the formation of accurate, comprehensive and unbiased information to make effective management decisions. The level of completeness and accuracy of data is significantly influenced by the assessment.

The study reviewed and summarized existing approaches towards equity capital assessment, highlighted their positive and negative features. It is proved that the method that determines the true value of equity capital is the discounted cash flow method. The abovementioned method takes into account the

130 Eκοηομίκα ΑΠΚ, 2014, №8

disadvantages of the other methods, and makes it possible to identify the factors influencing the profitability of the company and its investment attractiveness and actually determines its value.

This is due to the fact that different companies, creating their own accounting policies may either underestimate or overestimate reported financial results. Same real cash flows derived from the activity nowadays do not depend on the specifics of accounting in the enterprise and the resulting value of profits. Tabl.: 1. Fig.: 2. Refs.: 17.

Key words: assessment, equity capital, agricultural enterprises, method, cash flows, capitalization, dividends, share.

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ СФЕРИ

INSTITUTIONAL PROBLEMS OF THE DEVELOPMENT OF THE AGRARIAN SPHERE

УДК 631.1.016:330.837:711.5

Інституційні засади формування соціального капіталу в механізмі розвитку сільських територій / Шпикуляк О.Г., Мазур Г.Ф. // Економіка АПК. – 2014. – N2 8. – C. 63.

Розкрито теоретико-методичні положення і практичні аспекти формування соціального капіталу на селі через застосування інституціональної методології пізнання соціально-економічних процесів та явищ. Висвітлено концептуальне бачення стану й особливостей інституціалізації сільських територій в умовах ринку, конкурентного середовища соціальних взаємодій. Визначено сутністнофункціональні ознаки соціального капіталу як інституту, що виконує функцію саморегулювання господарських і суспільних відносин на сільських територіальних утвореннях. Здійснено оцінку інституційних аспектів формування і становлення соціального капіталу в умовах транзитивної економіки. Розкрито особливості формування соціального капіталу сільських територій як особливого середовища життєдіяльності людей, пов'язаної зі значним впливом природних факторів. Наведено авторську оцінку колективної та індивідуальної складової становлення соціального капіталу як інституційних конструкцій, що забезпечують логіку сільського розвитку. Рис.: 1. Бібліогр. 37.

Ключові слова: соціальний капітал, сільська територія, інституціоналізм, соціум, капітал, інститут, інституція, сталий розвиток.

УДК 631.1.016:330.837:711.5

Институциональные основы формирования социального капитала в механизме развития сельских территорий / Шпикуляк А.Г., Мазур Г.Ф. // Экономика АПК. – 2014. - № 8. - C. 63.

Раскрыты теоретико-методические положения и практические аспекты формирования социального капитала на селе с применением институциональной методологии познания социально-экономических процессов и явлений. Освещено концептуальное видение состояния и особенностей институциализации сельских территорий в условиях рынка, конкурентной среды социальных взаимодействий. Определены сущностно-функциональные признаки социального капитала как института, выполняющего функцию саморегулирования хозяйственных и общественных отношений на сельских территориальных образованиях. Осуществлена оценка институциональных аспектов формирования и становления социального капитала в условиях транзитивной экономики. Раскрыты особенности формирования социального капитала сельских территорий как особой среды жизнедеятельности людей, связанной со значительным влиянием природных факторов. Приведена авторская оценка коллективной и индивидуальной составляющей становления социального капитала как институциональных конструкций, обеспечивающих логику сельского развития. Илл.: 1. Библиогр.: 37.

Ключевые слова: социальный капитал, сельская территория, институционализм, социум, капитал, институт, институция, устойчивое развитие.

UDS 631.1.016:330.837:711.5

Institutional framework of formation of social capital within the mechanism of the development of rural territories / Shpykuliak O.H., Mazur H.F. // Ekonomika APK -2014. $-N_{\odot}$ 8. -P. 63.

The authors apply institutional cognitive methodology of study of economic processes and phenomena to cover theoretical, methodological and applied problems of formaiton of social capital in rural areas.

The article highlights conceptual approach towards institutionalisation of rural territories, considering market conditions, and competitive environment of social interactions. The essential functional features of social capital as an institution that regulates economic and social relations in rural territorial units are defined. The institutional aspects of formation and development of social capital for transitional economy are considered. The peculiarities of formation of social capital of rural areas as a specific life environment highly dependent on natural factors are outlined. The authors provide evaluation of group and individual components of the social capital progress, as institutional constructions ensuring the logic of rural development. Fig.: 1. Refs.: 37.

Key words: social capital, rural area, institutionalism, society, capital, college, institute, institution, sustainable development.

УДК 330.837.001.76:338.431

Інституційне забезпечення інноваційної діяльності в аграрній сфері / Тивончук С.О., Тивончук С.В., Костюк Р.В. // Економіка АПК. – 2014. – No. 8. – C. 68.

Розглянуто понятійні категорії інституційної економічної теорії, інституційну структуру (сукупність формальних і неформальних інститутів) інноваційної діяльності в аграрному виробництві, сучасний стан інституційного забезпечення інноваційної діяльності в аграрному виробництві України. Виявлено причини, які вплинули на формування неефективної структури інституцій науки й інноваційного розвитку галузі. Обґрунтувано необхідність переведення аграрного сектора економіки на інноваційну модель розвитку застосування теоретичних надбань інституціоналізму у формуванні інституційної системи інноваційної діяльності, сформульовані нерозривні зв'язки інституціонального забезпечення "Бізнес-системи управління інноваційними ресурсами" загального технологічного процесу виробництва наукомісткої продукції відповідно до закону взаємодії. Табл.: 1. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: бізнес-система, інновації, інституції, інноваційні ресурси, інтелектуальний продукт, конкуренція, понятійні категорії.

УДК 330.837.001.76:338.431

Институциональное обеспечение инновационной деятельности в аграрной сфере / Тывончук С.А., Тывончук С.В., Костюк Р.В. // Экономика АПК. -2014. - № 8. - C. 68.

Рассмотрены понятийные категории институциональной экономической теории, институциональная структура (совокупность формальных и неформальных институтов) инновационной деятельности в аграрном производстве, современное состояние институционного обеспечения инновационной деятельности в аграрном прозводстве Украины. Определены причины неэффективной институциональной структуры науки и инновационного развития отрасли. Обоснована необходимость при переходе аграрного сектора экономики на инновационную модель развития применения теоретических основ институционализма в формировании институциональной системы инновационной деятельности, сформулированы неразрывные связи институционального обеспечения "Бизнес — системы управления инновационными ресурсами" общего технологического процесса производства наукоемкой продукции соответственно закону взаимодействия. Табл.: 1. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: бизнес–система, инновации, институции, инновационные ресурсы, интеллектуальный продукт, конкуренция, понятийные категории.

UDS 330.837.001.76:338.431

Institutional framework of innovative activity in the agrarian sphere / Tyvonchuk S.O., Tyvonchuk S.V., Kostiuk R.V. // Ekonomika APK. -2014. $-N_{0}$ 8. -P. 68.

The article is focused on the notions and categories of institutional economic theory, institutional structure (unity of formal and informal institutes) and innovative activity in the agrarian production of Ukraine. The causes of formation of ineffective structure of scientific research institutions and law level of innovation development of the brunch are defined. It is substantiated that it is necessary to shift to the innovative model of implementation of theoretical achievements of institutionalism for formation of institutional system of innovative activity; the tight links within the framework of "The Business system of management of innovative resources" and the general technological process of production of scientific products under the law of cooperation are defined. Tabl.: 1. Refs.: 13.

Key words: bussiness system, innovations, institutions, innovative resources, intellectual product, competition, conceptual categories.

ІСТОРІЯ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

THE HISTORY OF AGRARIAN ECONOMIC THOUGHT

УДК 005.2:631.115.8

Концептуальні засади японської філософії Кайдзе́н в управлінні сільськогосподарськими обслуговуючими кооперативами / Петер М.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 8. – С. 76.

Розглянуто питання вдосконалення управлінських механізмів сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу в сучасних умовах в Україні: досліджено теоретичні основи японської філософії Кайдзен, її основні елементи, проаналізовано її роль у діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу як інструменту ефективного управління. Дослідження показує значимість такої концепції для сільськогосподарської обслуговуючої кооперації в Україні. Запропоновано заходи, спрямовані на поліпшення функцій кооперативу, його менеджменту на основі принципів даної філософії та можливості її використання, а саме: модель Кайдзен в управлінні сільськогосподарським обслуговуючим кооперативом, методику роботи Системи пропозицій у сільськогосподарському обслуговуючому кооперативі й принципи реалізації стратегії Кайдзен у рамках сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу. Рис.: 3. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: сільське господарство, обслуговуюча кооперація, сільськогосподарський обслуговуючий кооператив, Кайдзе́н, управління, філософія управління, концепція, стратегія, менеджмент, система безперервних поліпшень.

УДК 005.2:631.115.8

Концептуальные основы японской философии Кайдзен в управлении сельскохозяйственными обслуживающими кооперативами / Петер М.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 8. – С. 76.

Рассмотрены вопросы совершенствования управленческих механизмов сельскохозяйственного обслуживающего кооператива в современных условиях в Украине: исследованы теоретические основы японской философии Кайдзен, ее основные элементы, проанализирована её роль в деятельности сельскохозяйственного обслуживающего кооператива как инструмента эффективного управления. Исследование показывает значимость такой концепции для сельскохозяйственной обслуживающей кооперации в Украине. Предложены меры, направленные на улучшение функций кооператива, его менеджмента на основе принципов данной философии и возможности ее использования, а именно: модель Кайдзен в управлении сельскохозяйственным обслуживающим кооперативом, методику работы Системы предложений в сельскохозяйственном обслуживающем кооперативе и принципы реализации стратегии Кайдзен в рамках сельскохозяйственного обслуживающего кооператива. Илл.: 3. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: сельское хозяйство, обслуживающая кооперация, сельскохозяйственный обслуживающий кооператив, Кайдзен, управление, философия управления, концепция, стратегия, менеджмент, система непрерывных улучшений.

UDS 005.2:631.115.8

The conceptual framework of Japanese Kaizen philosophy in management of agricultural service cooperatives / Peter M.V. // Ekonomika APK. $-2014. - N_{\odot} 8. - P. 76.$

The article covers the problem of enhancement of the management mechanisms of agricultural service cooperatives in Ukraine, therefore it provides sand outlook of the theoretical foundations of Japanese Kaizen philosophy, its main elements, analyzes its role in the agricultural service cooperative as a tool for effective management. The study shows the importance of this concept for agricultural service cooperatives in Ukraine. The article defines the guidelines necessary for improvement of functions of the cooperative on the basis of this philosophy, including: implementation of Kaizen model in the management of agricultural service cooperatives, application of the method of working systems for the agricultural service cooperatives and the principles of Kaizen implementation strategies within the agricultural service cooperative. Fig.: 3. Refs.: 13.

Key words: agriculture, service cooperatives, agricultural service cooperatives, Kaizen, management, management philosophy, concept, strategy, management, system of continuous improvement.

СТОРІНКА МОЛОДОГО НАУКОВЦЯ

YOUNG SCIENTIST'S PAGE

УДК 631.1:061.5.003.13(477.81)

Економічні механізми підвищення ефективності сільськогосподарських підприємств регіону / Гуменюк М.М. // Економіка АПК. – $2014. - N_2 8. - C. 84.$

Проаналізовано ефективність виробництва сільськогосподарськими підприємствами пшениці, кукурудзи, ячменю у рослинництві, молока і м'яса свиней у тваринництві, визначено напрями оптимізації витрат виробництва даних видів продукції. Розраховано економічну ефективність переробки ріпаку на біодизель порівняно з його реалізацією насінням з метою підвищення ефективності виробництва. Визначено розрахункові ціни на основі нормативної собівартості, за яких відшкодовуються витрати і забезпечується прибуток на весь авансований у виробництво основний, оборотний капітал та вартість землі, на основні види сільськогосподарської продукції. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення організаційно-економічних засад функціонування сільськогосподарських підприємств Івано-Франківської області. Узагальнено економічний ефект від реалізації запропонованих заходів, які забезпечують зростання прибутку на 30,6% проти 2012 року. Табл.: 5. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: ефективність, сільськогосподарські підприємства, біодизель, витрати, ціна, Івано-Франківська область.

УДК 631.1:061.5.003.13(477.81)

Экономические механизмы повышения эффективности сельскохозяйственных предприятий региона / Гуменюк М.М. // Экономика АПК. – 2014. – N $\!\!\!$ 8. – С. 84.

Проанализирована эффективность производства сельскохозяйственными предприятиями пшеницы, кукурузы, ячменя в растениеводстве, молока и мяса свиней в животноводстве, определены направления оптимизации издержек производства данных видов продукции. Рассчитана экономическая эффективность переработки рапса на биодизель в сравнении с его реализацией семенами с целью повышения эффективности производства. Определены расчетные цены на основе нормативной себестоимости, при которых возмещаются затраты и обеспечивается прибыль на весь авансированный в производство основной, оборотный капитал и стоимость земли, на основные виды сельскохозяйственной продукции. Разработаны предложения по совершенствованию организационно-экономических основ функционирования сельскохозяйственных предприятий Ивано-Франковской области. Обобщен экономический эффект от реализации предложенных мероприятий, обеспечивающих рост прибыли на 30,6% против 2012 года. Табл.: 5. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: эффективность, сельскохозяйственные предприятия, биодизель, расходы, цена, Ивано-Франковская область.

134 Eκοηομίκα ΑΠΚ, 2014, №8

UDS 631.1:061.5.003.13(477.81)

Economic mechanisms for efficiency enhancement of agricultural enterprises of a region / Humeniuk M.M. // Ekonomika APK. -2014. $-N_2$ 8. -P. 84.

The article studies the efficiency of production of wheat, corn, barley, milk and pork on agricultural crop and livestok enterprises, the lines for optimization of production costs of these types of products are defined. The economic efficiency of processing of rapeseed for biodiesel is compared to its seed sales in order to increase production efficiency. Settlement prices are determined based on regulatory costs, which are reimbursed for expenses and provided income for all advances in the production of fixed and circulating capital and land values for major agricultural products. Suggestions for improving the organizational and economic rules for the agricultural enterprises of Ivano-Frankivsk region are provided. The economic effect of the proposed measures ensures profit growth by 30,6% compared to 2012. Tabl.: 5. Refs.: 13.

Key words: efficiency, farms, biodiesel, costs, price, Ivano-Frankivsk region.

UDS 368:631.11

The international system of insurance for the subject of agrarian sphere / Krakivskyi Y.S. // Ekonomika APK. $-2014. - N_{\odot} 8. - P. 91.$

The scientific articles describes a system of insurance services to farmers, defined their main types and features. Analysis of international experience in building various systems providing insurance services in the U.S., Canada, Spain, Poland, Portugal, Germany, China, India, Greece. The evaluation of the efficiency of the most popular models of insurance – "American" and "European". In this scientific articles characteristics principles of construction work of the domestic market through the Agrarian agricultural insurance pool, conclusions on the choice of the most successful models of insurance services for agricultural business sector, identified the need for a more effective model of co-insurance, reinsurance of catastrophic risks, established the need for a detailed analysis of underwriting policy, loss portfolio insurance, development of standard insurance products insurers including the characteristics of the regions. Tabl.: 2. Refs.: 18.

Key words: insurance services, state, insurance pool, system, crop insurance, catastrophic risks.

УДК 368:631.11

Міжнародні системи страхових послуг для суб'єктів аграрної сфери / Краківський Ю.С. // Економіка АПК. – 2014. – N 8. – C. 91.

Охарактеризовано систему страхових послуг для аграріїв, визначено їх основні види та особливості. Проаналізовано міжнародний досвід побудови різних систем надання страхових послуг у США, Канаді, Іспанії, Польщі, Португалії, Німеччині, Китаї, Індії, Греції. Проведено оцінку ефективності найпопулярніших моделей страхування — «американської» та «європейської». Охарактеризовано принципи побудови роботи вітчизняного ринку агрострахування через Аграрний пул, зроблено висновки щодо вибору найбільш вдалої моделі системи страхових послуг для суб'єктів аграрної сфери, визначено потребу формування ефективнішої моделі співстрахування, перестрахування катастрофічних ризиків. Також доведена необхідність здійснення детального аналізу андеррайтингової політики, збитковості портфеля страхових послуг, розроблення типових страхових продуктів страховиків із урахуванням особливостей регіонів. Табл.: 2. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: система, страхова послуга, державна програма, страховий пул, страхування врожаю, катастрофічний ризик.

УДК 368:631.11

Международные системы страховых услуг для субъектов аграрной сферы / Кракивский Ю.С. // Экономика АПК. -2014. -№ 8. - С. 91.

Охарактеризована система страховых услуг для аграриев, определены их основные виды и особенности. Проанализирован международный опыт построения различных систем предоставления страховых услуг в США, Канаде, Испании, Польше, Португалии, Германии, Китае, Индии, Греции.

Проведена оценка эффективности наиболее популярных моделей страхования — «американской» и «европейской». Охарактеризованы принципы построения работы отечественного рынка агрострахования через Аграрный пул, сделаны выводы по выбору наиболее удачной модели системы страховых услуг для субъектов аграрной сферы, определена потребность формирования более эффективной модели сострахования, перестрахования катастрофических рисков. Также доказана необходимость осуществления детального анализа андеррайтинговой политики, убыточности портфеля страховых услуг, разработки типичных страховых продуктов страховщиков с учетом особенностей регионов. Табл.: 2. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: система, страховая услуга, государственная программа, страховой пул, страхование урожая, катастрофический риск.

УДК 336.226 (422)

Фіскально-інституційні інструменти розвитку аграрного сектору економіки в Україні / Осецька Д.В. // Економіка АПК. – 2014. - N 98. - C. 95.

Розкрито теоретичні аспекти фіскально-інституційних інструментів у забезпеченні розвитку та трансформацій аграрного сектору й ролі інститутів у цьому процесі. Досліджено напрями якісних змін у механізмі фіскального та інституційного регулювання аграрного сектору економіки в Україні й запровадження методичних підходів при прийнятті інвестиційних рішень у бюджетно-податковій сфері для системи продовольчого забезпечення. Наголошено на важливості та складності процесу інституціоналізації держави у фіскальному регулюванні сільськогосподарської виробничої діяльності для комплексної оцінки її ефективності в аграрному секторі економіки. З'ясовано, що реформування фіскальних інститутів регулювання аграрного сектору має взаємоузгоджуватися з інституційними змінами в контексті оптимальних теоретичних моделей, які цілком відповідали б реаліям і потребам аграрного ринку. Табл.: 1. Бібліогр.: 23.

Ключові слова: аграрний сектор, бюджетні інвестиції, фіскальне регулювання, інституційне регулювання, інститути, інструменти, податки, продовольча безпека.

УДК 336.226 (422)

Фискально-институциональные инструменты развития аграрного сектора экономики в Украине / Осецкая Д.В. // Экономика АПК. -2014. -№ 8. -C. 95.

Раскрыты теоретические аспекты фискально-институциональных инструментов в обеспечении развития и трансформаций аграрного сектора и роли институтов в этом процессе. Исследованы направления качественных изменений в механизме фискального и институционального регулирования аграрного сектора экономики в Украине и внедрение методических подходов при принятии инвестиционных решений в бюджетно-налоговой сфере для системы продовольственного обеспечения. Подчеркнута важность и сложность процесса институционализации государства в фискальном регулировании сельскохозяйственной производственной деятельности для комплексной оценки её эффективности в аграрном секторе экономики. Выяснено, что реформирование фискальных институтов регулирования аграрного сектора должно взаимно согласовываться с институциональными изменениями в контексте оптимальных теоретических моделей, которые полностью соответствовали бы реалиям и потребностям аграрного рынка. Табл.: 1. Библиогр.: 23.

Ключевые слова: аграрный сектор, бюджетные инвестиции, фискальное регулирование, институциональное регулирование, институты, инструменты, налоги, продовольственная безопасность.

UDS 336.226 (422)

Fiscal and institutional instruments of development of the agricultural sector in Ukraine / Osetska D.V. // Ekonomika APK. -2014. $-N_{\odot}$ 8. -P. 95.

The article is focused on the theoretical aspects of fiscal and institutional instruments in ensuring the development and transformation of the agricultural sector and the role of institutions in this process. The study examines the direction of qualitative changes in the mechanism of fiscal and institutional regulation of

the agricultural sector in Ukraine. The research considers the introduction of methodological approaches in making investment decisions in the fiscal system for goods provision. The essence is shown as to importance and complexity of the process of institutionalization of the state in the fiscal management of agricultural production activities for integrated performance assessment of the agricultural sector. Comprehensive research finds that reform of fiscal institutions regulating the agricultural sector is mutually consistent with institutional changes in the context of optimal theoretical models that fully conform to the realities and needs of the agricultural market. Tabl.: 1. Refs.: 23.

Key words: agricultural sector, budget investments, fiscal adjustment, institutional regulation, institutions, tools, taxes, food security.

УДК 332.2

Шляхи забезпечення ефективного використання земель у сільськогосподарському виробництві / Лазеба €.С. // Економіка АПК. – 2014. – № 8. – С. 101.

Питанням, актуальність якого не змінюється з часом, є ефективність використання земель у сільському господарстві. Враховуючи такі основні властивості земель, як родючість та обмеженість у просторі, питання правильного й раціонального використання земельних ресурсів набуває першочергового значення. Для розробки і прийняття ефективних управлінських рішень стосовно поліпшення землекористування слід зрозуміти сутність ефективного використання земель.

Узагальнено підходи науковців щодо розуміння терміна "земля". Уточнено сутність поняття "ефективність використання земель", що уможливить прийняти ефективні рішення щодо збереження та поліпшення стану земель у сільському господарстві. Досліджено стан і запропоновано шляхи реалізації Добровільних керівних принципів із відповідального управління й доступу до земельних, рибних і лісових ресурсів у контексті національної продовольчої безпеки Україні. Дотримання принципів забезпечить створення умов для ефективного використання земель у сільському господарстві та максимального збереження їхніх властивостей. Табл.: 1. Бібліогр.: 30.

Ключові слова: земля, ефективність, ефективність використання земель, добровільні керівні принципи, сільське господарство, закон, раціональне використання земель.

УДК 332.2

Пути обеспечения эффективного использования земель в сельскохозяйственном производстве / Лазеба Е.С. // Экономика АПК. – 2014. – No 8. – C. 101.

Вопросом, актуальность которого не меняется со временем, является эффективность использования земель в сельском хозяйстве. Учитывая такие основные свойства земель, как плодородие и ограниченность в пространстве, вопрос правильного и рационального использования земельных ресурсов приобретает первостепенное значение. Для разработки и принятия эффективных управленческих решений по улучшению землепользования следует понять сущность эффективного использования земель.

Обобщены подходы ученых к пониманию термина "земля". Уточнена сущность понятия "эффективность использования земель", что даст возможность принять эффективные решения по сохранению и улучшению состояния земель в сельском хозяйстве. Исследовано состояние и предложены пути реализации Добровольных руководящих принципов по ответственному управлению и доступу к земельным, рыбным и лесным ресурсам в контексте национальной продовольственной безопасности Украины. Соблюдение принципов обеспечит создание условий эффективного использования земель в сельском хозяйстве и максимального сохранения их свойств. Табл.: 1. Библиогр.: 30.

Ключевые слова: земля, эффективность, эффективность использования земель, добровольные руководящие принципы, сельское хозяйство, закон, рациональное использование земель.

UDS 332.2

The ways of efficient land use in agricultural production / Lazeba E.S. // Ekonomika APK. $-2014. - N_0 8. - P. 101.$

The matter of the efficiency of land use in agriculture has always remained topical. Taking into account such main properties of land as fertility and space limit, the problem of correct and rational land resources usage becomes very important. It is necessary to understand the essence of the effective use of land for developing and making effective administrative decisions in relation to improvement of land use. Approaches of scientists in relation to understanding the term "land" have been summarized. The essence of the concept "efficiency of land use" has been specified, that will enable to make effective decisions according to preservation and improvement of land condition in agriculture. Voluntary leading principles have been studied and ways of these principles realization from the responsible management and access to land, fish and forest resources in the context of national food safety of Ukraine have been suggested. The adherence to principles will provide conditions for effective land use in agriculture and maximum preservation of its properties. Tabl.: 1. Refs.: 30.

Key words: land, efficiency, efficiency of land usage, voluntarily leading principles, agriculture, law, rational use of land.

УДК 338.516.4

Роль державних цінних паперів у розвитку аграрного сектору економіки / Браткова І.М. // Економіка АПК. -2014. -№ 8. - С. 107.

Розглянуто сутність державних облігацій, їх переваги у фінансуванні державних потреб, а також причини мінімізації ризиків їх купівлі. Державні облігації широко використовуються урядами країн як інструмент запозичення для фінансування бюджетного дефіциту та державного боргу. Крім того, розвинений ринок внутрішніх державних облігацій є дуже важливим для проведення ефективної грошово-кредитної політики, а також виконує значні макроекономічні функції. По суті ринок за рахунок процентних ставок визначає прибутковість інших фінансових інструментів. Позикові цінні папери уряду впливають на різні сфери економіки, зокрема: рівень державних доходів і витрат, погашення заборгованості, фінансування різних програм, підтримка ліквідності фінансових установ. У розрізі аграрного сектору проаналізовано досвід США та Японії у фінансуванні сільського господарства за рахунок державних гарантій із метою запровадження подібної схеми в Україні. Табл.: 1. Рис.: 1. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: аграрний сектор, державні облігації, фінансування державних потреб, державний борг, дохідність державних цінних паперів, гарантовані державні облігації.

УДК 338.516.4

Роль государственных ценных бумаг в развитии аграрного сектора экономики / Браткова И.Н. // Экономика АПК . -2014. -№ 8. - C. 107.

Рассмотрена сущность государственных облигаций, их преимущества в финансировании государственных нужд, а также причины минимизации рисков их покупки. Государственные облигации широко используются правительствами стран как инструмент заимствования для финансирования бюджетного дефицита и государственного долга. Кроме того, развитый рынок внутренних государственных облигаций является очень важным для проведения эффективной денежно-кредитной политики, а также выполняет значительные макроэкономические функции. По сути рынок за счет процентных ставок определяет доходность других финансовых инструментов. Заемные ценные бумаги правительства влияют на различные сферы экономики, в частности: уровень государственных доходов и расходов, погашение задолженности, финансирование различных программ, поддержка ликвидности финансовых учреждений. В разрезе аграрного сектора проанализирован опыт США и Японии в финансировании сельского хозяйства за счет государственных гарантий с целью внедрения подобной схемы в Украине. Табл.: 1. Илл.: 1. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: аграрный сектор, государственные облигации, финансирование государственных нужд, государственный долг, доходность государственных ценных бумаг, гарантированные государственные облигации.

UDS 338.516.4

The role of government securities in the development of the agricultural sector of the economy / Bratkova I.M. // Ekonomika APK. $-2014. - N_{\odot} 8. - P. 107.$

The article deals with the nature of government bonds and their advantages in financing public needs. Government bonds are widely used by governments as instruments of borrowing to finance current budget deficits and public debt. In addition, the developed market of domestic government bonds is a very important for the effective monetary policy and has important macroeconomic functions. In essence, the market determines the interest rates, the yield of other financial instruments. State debt securities affect different sectors of the economy: the level of government revenues and expenditures, repayment of debt, funding of various programmes, support the liquidity of financial institutions. The study considers the experience of the U.S. and Japan in the financing of the agricultural sector through government guarantees. The author highlights the possibility of introduction of this scheme in Ukraine. Tabl.: 1. Fig.: 1. Refs.: 13.

Key words: agricultural sector, government bonds, the financing of public needs, public debt, yield of government securities, government-guaranteed bonds.

* * *